

MULOQOTDA YUZAGA KELADIGAN MUAMMOLARNING PSIXOLOGIK AHAMIYATI.

Mannonova Nozima Sarvarovna
Nizomiy nomidagi O'zMPU Professional
ta'lim va san'at fakulteti Musiqa ta'limi 1-kurs talabasi

ANNOTATSIYA.

Mazkur maqolada muloqot jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularning psixologik ahamiyati yoritiladi. Insonlar o'rtasidagi kommunikativ to'siqlar, noto'g'ri tushunish, hissiy zo'riqish va nizolarning kelib chiqish sabablari tahlil qilinadi. Shuningdek, samarali muloqotni shakllantirish, psixologik muhitni yaxshilash va muloqot madaniyatini rivojlantirish masalalari haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: muloqot, psixologiya, kommunikativ to'siqlar, nizolar, hissiy holat, shaxslararo munosabat, muloqot madaniyati, psixologik muhit.

Аннотация.

В данной статье рассматриваются проблемы, возникающие в процессе общения, и их психологическое значение. Анализируются коммуникативные барьеры между людьми, причины недопонимания, эмоционального напряжения и конфликтов. Также в статье освещаются вопросы формирования эффективного общения, улучшения психологической среды и развития культуры общения.

Ключевые слова: общение, психология, коммуникативные барьеры, конфликты, эмоциональное состояние, межличностные отношения, культура общения, психологическая среда.

ABSTRACT.

This article discusses the problems that arise in the process of communication and their psychological significance. It analyzes communicative barriers between individuals, the causes of misunderstanding, emotional tension, and conflicts. The article also examines issues related to the development of effective communication, improvement of the psychological environment, and enhancement of communication culture.

Keywords: communication, psychology, communicative barriers, conflicts, emotional state, interpersonal relations, communication culture, psychological environment.

KIRISH.

Bugungi kunda jamiyat hayotida muloqot muhim o'rin egallaydi. Insonlar o'zaro fikr almashish, hissiyotlarini ifodalash va ijtimoiy munosabatlarni shakllantirish jarayonida muloqotdan foydalanadi. Muloqot insonning kundalik hayoti, ta'lim

jarayoni, mehnat faoliyati va jamiyatdagi o'rnini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Biroq har doim ham muloqot jarayoni samarali kechavermaydi. Ayrim hollarda insonlar o'rtasida tushunmovchiliklar, nizolar va kommunikativ muammolar yuzaga keladi. Bunday holatlar shaxsning ruhiy holatiga, jamoadagi psixologik muhitga va ijtimoiy munosabatlarga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Shu sababli muloqotda yuzaga keladigan muammolarning psixologik jihatlarini o'rganish hamda ularning oldini olish yo'llarini tahlil qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

Muloqot va uning psixologik mohiyati.

Muloqot insonlar o'rtasidagi axborot almashinuvi va o'zaro ta'sir jarayoni hisoblanadi. Psixologik jihatdan muloqot shaxsning hissiy holati, dunyoqarashi va xulq-atvoriga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Muloqot jarayonida insonlar nafaqat ma'lumot almashadi, balki bir-birining fikri, hissiyoti va munosabatini ham anglashga harakat qiladi. Shu sababli samarali muloqot insonlar o'rtasida ishonch, hurmat va hamkorlikni shakllantiradi.

Biroq ayrim hollarda noto'g'ri muloqot yoki kommunikativ to'siqlar sababli insonlar bir-birini to'liq tushunmasligi mumkin. Bu esa turli psixologik muammolarni yuzaga keltiradi.

Muloqotning psixologik mohiyati shundaki, u insonning ichki kechinmalari va ruhiy holatini ifodalash vositasi sifatida namoyon bo'ladi. Shuning uchun insonning nutqi, ohangi, hissiyoti va xatti-harakati muloqot samaradorligiga ta'sir qiladi.

Muloqotda yuzaga keladigan muammolar va ularning sabablar.i

Muloqot jarayonida insonlar o'rtasida turli xil kommunikativ muammolar yuzaga kelishi mumkin. Bunday holatlar ko'pincha fikrlarning bir-biriga mos kelmasligi, hissiy holatning beqarorligi yoki axborotni noto'g'ri qabul qilish natijasida paydo bo'ladi. Natijada insonlar o'rtasida tushunmovchilik, nizolar va psixologik ziddiyatlar kelib chiqadi.

Muloqotdagi asosiy muammolardan biri — insonlarning bir-birini to'liq tushunmasligidir. Ayrim hollarda suhbatdosh fikrni noto'g'ri talqin qiladi yoki axborotni yetarli darajada anglamaydi. Bu esa noto'g'ri xulosa chiqarishga sabab bo'ladi. Ayniqsa insonlarning dunyoqarashi, tarbiyasi va xarakteridagi farqlar muloqot samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, hissiy holat ham muloqot sifatiga kuchli ta'sir qiladi. Stress, jahldorlik, asabiylik yoki ruhiy bosim ostida bo'lgan inson o'z fikrini aniq ifoda eta olmaydi. Bunday vaziyatda suhbat davomida keskinlik yuzaga keladi va o'zaro munosabatlar yomonlashadi. Ayrim hollarda insonning hissiyotlarini nazorat qila olmasligi muloqotning nizoga aylanishiga olib keladi.

Kommunikativ to'siqlar ham muloqotdagi muammolarning muhim sabablaridan biri hisoblanadi. Tinglay olmaslik, suhbatdosh fikriga befarq munosabatda bo'lish, qo'pollik yoki e'tiborsizlik insonlar o'rtasidagi ishonchning pasayishiga sabab bo'ladi. Natijada samarali fikr almashinuvi buziladi.

Muloqot muammolarining psixologik ahamiyati.

Muloqotda yuzaga keladigan muammolar inson ruhiyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa doimiy tushunmovchilik va nizolar insonda stress, xavotir va ruhiy tushkunlikni keltirib chiqarishi mumkin.

Oiladagi, ta'lim muassasalaridagi yoki ish jamoasidagi salbiy muloqot psixologik muhitning yomonlashishiga sabab bo'ladi. Natijada insonlarda ishonchsizlik, tajovuzkorlik yoki yolg'izlik hissi kuchayadi.

Shuningdek, muloqotdagi muammolar shaxslararo munosabatlarning buzilishiga olib keladi. Insonlar bir-birini tushunmasligi natijasida nizolar kuchayadi va hamkorlik susayadi.

Psixologik nuqtai nazardan samarali muloqot inson ruhiy salomatligini saqlashda muhim omil hisoblanadi. Chunki sog'lom muloqot insonda ijobiy hissiyotlarni shakllantiradi, o'ziga bo'lgan ishonchni oshiradi va ijtimoiy moslashuvni yaxshilaydi.

Shu sababli insonlarda muloqot madaniyatini rivojlantirish, tinglash ko'nikmalarini shakllantirish va hissiy nazoratni kuchaytirish muhim ahamiyatga ega..

XULOSA.

Xulosa qilib aytganda, muloqot inson hayotining ajralmas qismi bo'lib, u shaxslararo munosabatlarning shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Biroq muloqot jarayonida yuzaga keladigan tushunmovchiliklar, kommunikativ to'siqlar va hissiy zo'riqishlar inson ruhiyatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Muloqotdagi muammolar nafaqat alohida shaxsning psixologik holatiga, balki jamoadagi ijtimoiy muhitga ham ta'sir qiladi. Ayniqsa doimiy nizolar va salbiy munosabatlar stress, ruhiy tushkunlik va ishonchsizlikni keltirib chiqaradi.

Shu sababli samarali muloqot ko'nikmalarini shakllantirish, insonlarda tinglash madaniyatini rivojlantirish va hissiy nazoratni kuchaytirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Sog'lom va madaniyatli muloqot esa insonlar o'rtasidagi o'zaro hurmat, ishonch va hamkorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Biroq muloqot jarayonida turli xil kommunikativ muammolar yuzaga kelishi mumkin. Tushunmovchilik, hissiy zo'riqish, tinglay olmaslik, qo'pollik va e'tiborsizlik kabi holatlar insonlar o'rtasidagi munosabatlarning yomonlashishiga olib keladi. Ayniqsa doimiy nizolar va salbiy muloqot inson ruhiyatiga salbiy ta'sir ko'rsatib, stress, xavotir, ruhiy tushkunlik va ishonchsizlik kabi psixologik holatlarni keltirib chiqaradi. Bugungi kunda axborot texnologiyalarining rivojlanishi va virtual muloqotning kengayishi ham insonlar o'rtasidagi kommunikativ munosabatlarga ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bois yosh avlodda

to'g'ri muloqot qilish, madaniyatli muomala va psixologik barqarorlik ko'nikmalarini shakllantirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Demak, muloqotda yuzaga keladigan muammolarni bartaraf etish va sog'lom psixologik muhitni shakllantirish uchun insonlarda kommunikativ madaniyatni rivojlantirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.

1. G'oziev E. "Psixologiya". – Toshkent: O'qituvchi, 2002.
2. Karimova V. "Ijtimoiy psixologiya". – Toshkent, 2012.
3. Andreeva G. M. "Socialnaya psixologiya". – Moskva, 2010.
4. Myers D. "Psychology". – New York, 2014.
5. Vygotskiy L. S. "Pedagogik psixologiya". – Moskva, 1991.
6. Yusuf Xos Hojib. "Qutadg'u bilig". – Toshkent, 2016.